

ROLA PRZEDSZKOLA W ROZWOJU DZIECKA

„Wszystkiego, co naprawdę trzeba wiedzieć o tym, jak żyć, co robić i jak postępować, nauczyłem się w przedszkolu. (...) Tam się nauczyłem, że trzeba: dzielić wszystko, postępować uczciwie, nie bić innych, odkładać na miejsce każdą znalezioną rzecz, sprzątać po sobie, nie brać nic, co do mnie nie należy, powiedzieć "przepraszam", jeśli się kogoś uraziło, myć ręce przed jedzeniem, spuszczać wodę, jeść ciepłe bułeczki i popijać zimnym mlekiem, prowadzić zrównoważone życie, trochę się uczyć i trochę myśleć, malować i rysować, i śpiewać, i tańczyć, i bawić się, i codziennie trochę popracować, po południu zdrzemnąć się...”

Robert Fulghum

Kiedy w XIX wieku powstawały pierwsze przedszkola, miały służyć przede wszystkim bezpiecznemu przechowaniu dzieci w czasie, gdy ich rodzice zajęci byli pracą. Jednak w II połowie XX wieku, razem z odkryciami dynamicznie rozwijającej się wtedy psychologii dziecka, przedszkola zaczęły zmieniać się z „przechowalni” i miejsc bezpiecznego spędzania czasu przez dzieci w placówki służące ich rozwojowi. Dzisiaj – w burzliwym okresie przemian tak mentalnych i kulturowo-społecznych, jak i ekonomiczno-systemowych, dotyczących także systemu wychowania i edukacji najmłodszych obywateli – warto zadać pytanie, czy obecne przedszkolaki powiedzą jako dorośli ludzie, że wszystkiego, co dla nich ważne, nauczyły się w przedszkolu?[1]

Obecnie zakłada się, że głównym celem wychowania przedszkolnego jest **wszechstronny rozwój dziecka dostosowany do jego indywidualnych możliwości**. Oznacza to, że zadaniem placówek przedszkolnych jest „tworzyć takie warunki materialne, wychowawcze, emocjonalne, aby dziecko mogło w pełni rozwinąć swoje potencjalne możliwości intelektualne, poznawcze, społeczno-moralne, emocjonalno-motywacyjne w warunkach poszanowania jego zdrowia i potrzeb rozwojowych” [2]

Proces edukacji przedszkolnej dziecka zakłada realizację zadań, których efektem będzie rozwój jego samodzielności, aktywności poznawczej, spontaniczności, dociekliwości, wewnętrznej motywacji do uczenia się, chęci odkrywania świata, wytrwałości w realizowaniu zadań itp.

Pobyt dziecka w przedszkolu kształtuje **dojrzałość emocjonalną i rozwija samodzielność**. Dziecko uczy się funkcjonowania w grupie rówieśniczej: przestrzegania ogólnych norm, wykazywania się cierpliwością podczas oczekiwania na swoją kolej, dostosowywania się do poleceń dorosłych.

W przedszkolu dziecko uczestniczy w kierowanej przez nauczycielkę grupie rówieśników na prawach jednego z wielu. Jego status jest zupełnie inny niż w rodzinie, w

której rówieśników najczęściej nie ma. Pozycja dziecka w rodzinie bywa zazwyczaj wyjątkowa, podczas gdy w przedszkolu te same prawa i obowiązki mają wszystkie dzieci należące do grupy[3].

Kontakt dziecka z wieloma nowymi osobami sprawia, że dziecko **poszerza zasób słownictwa**, uczy się formułowania własnych myśli, a w trakcie zabawy nabywa wielu nowych doświadczeń.

Wiek przedszkolny to najlepszy okres na kształtowanie **postawy moralnej i patriotycznej** u dzieci. Na to, jaką postawę przyjmą dzieci decydujący wpływ mają dorośli z ich najbliższego otoczenia: rodzice, dziadkowie, inni członkowie rodziny. Jeśli dziecko uczęszcza do przedszkola to wpływ na kształtowanie tej postawy mają również nauczyciele.

Dziecko głębiej pozna znaczenie wartości moralnych, jeżeli będzie mogło gromadzić doświadczenia na ten temat w grupie rówieśniczej. Chodzi tu głównie o takie wartości jak odróżnianie dobra od zła, wyrabianie postawy uczynności oraz niesienia pomocy słabszym.

Jeżeli chodzi o postawę patriotyczną to nie ma lepszego miejsca ani czasu na jej kształtowanie niż w przedszkolu. Dzieci uczą się znaczenia symboli narodowych, śpiewania hymnu, recytacji wierszy o tematyce patriotycznej. Wszystkie te wiadomości bardzo łatwo jest przyswoić w towarzystwie rówieśników i w formie zabawy.

Wartości wpojone w dzieciństwie mają ogromny wpływ na postawę, jaką dzieci reprezentować będą w przyszłości. Ogromnie ważne jest dla późniejszego funkcjonowania człowieka dorosłego, jaki kod na życie został mu przekazany w dzieciństwie.

Korzyści, jakie czerpie dziecko podczas przebywania w przedszkolu zaowocują w przyszłości, ponieważ wiek przedszkolny to najlepszy okres na zapobieganie ewentualnym późniejszym trudnościom w nauce – na eliminowanie zaburzeń rozwojowych, wyrównywanie zaniedbań środowiskowych.

Dobre przedszkole nie jest zatem ani nadopiekuńczym, cieplarnianym gniazdkiem z właściwym dozorem, także pod okiem kamer, ani też małą szkołą czy uczelnią, w której kolejni specjaliści realizują program zajęć zadowalający przede wszystkim ambitnych rodziców, chcących dobrze w swe dziecko zainwestować. Dobre przedszkole to takie, które da dziecku możliwość odpowiedniego wypełnienia zadań dzieciństwa i poprzez to wyposaży je w bagaż pozwalający na skuteczne radzenie sobie z wyzwaniami kolejnych etapów w życiu.[1]

1. A. Brzezińska, I. Matejczuk „Po co przedszkole? ”.Wychowanie w przedszkolu nr 11/2013
2. J. Lubowiecka „Funkcje i zadania współczesnego przedszkola” – Wychowanie w przedszkolu nr 1/2006
3. M. Przetacznik-Gierowska, Z. Włodarski „Psychologia wychowawcza” cz1,PWN Warszawa 1998r.